

రంగురాళ్ళు

- గోపరాజు నారాయణరావు

“కానిస్టేబుల్ బావూ!”

మరెప్పుడయినా అయితే ఆ కేకలోని దైన్యం, ఆతృత ఎవరివైనా కదిలిస్తాయి. కాని, అవే రాజ్యమేలుతున్నప్పుడు ఒక మనిషి బాధకు ఉనికేం వుంటుంది? ఎక్కడ చూసినా ఏడుపులు, పెడబొబ్బలూను.

అక్కడికి కాస్త దూరంగావున్న ఓ జీడిమామిడి చెట్టు కింద ఒక దుంగమీద కూర్చున్న ఆ పెద్దావిడ మళ్ళి పిలుస్తూ వదివడిగా ముందుకు వచ్చేసింది.

ఆ కానిస్టేబులు మాత్రం మహా విసుగ్గా చూశాడు ఆమెకేసి. కాని తమాయిం చుకుని అన్నాడు.

“ఇదిగో రావులమ్మా! నువ్వనిసార్లు చెప్పాడు.

మీ గుంటడి ఆనవాళ్ళు సెప్పేవు. గుర్తున్నాయి. పేరు కూడా గుర్తుంచుకున్నా”

విసవిసా వెళ్ళిపోయాడు కానిస్టేబులు.

“తెలిసినోడివని అడుగుతున్నాను. ఏటవుతాదో ఏమో? కన్నపేగు కదా బావూ!”

బేలగా, డగ్గుత్తికతో అన్నదామె.

ఒక్కసారి అంతా ఆటే చూశాం.

అరవై యేళ్ళుండొచ్చు. కాయకన్యం చేసుకునే మనిషి దృఢమైన నల్లటి శరీరం.

ముద్దల్లా వున్న దుద్దులు చెవి తమ్మిలను సాగతీసేకాయి. చెవులపైన వూస వంటి మరో అభరణం. ముక్కుకి అడ్డబాసు. అటు ఇటు తెల్లరాళ్ళు ముక్కువుడకలు. మదురు, చుబుకం మణికట్లు ఏ ఆచారానా లేని భుజాలపైన వచ్చబొట్టు.

‘తూరుపోళ్ళ’ సంస్కృతికి అద్దంపట్టే చీరకట్టు. పసుపు రంగు సిల్క దారపు అంచుతోవున్న ముదురు నీలం చీర మోకాళ్ళ దిగువ నరకు వుండి, ఎర్రమట్టి దాగులతో అసహ్యంగా వుంది.

అక్షరాలా కాళ్ళిద్దరుకుంటూ వెళ్ళి మళ్ళి ఆ చెట్టు కింద దుంగపైనే కూర్చున్నదామె.

గాఢంగా నిట్టూర్చినట్టుంది - ఆమెలో చిన్న కంపనం.

అంతలోనే ఏదో గుర్తు కొచ్చినట్టు చట్టుక్కున లేచి నిలబడి దాదాపు వంద గజాల దూరంలో జరుగుతున్న హడావుడి కేసి కళ్ళవగించిందామె.

“కారు ముందుకెళ్ళదు సార్!” ఇంజన్ ఆపేస్తూ అన్నాడు డ్రైవర్.

కారు అగిన చోటు నుంచి ముందుకు గజం నేల కూడా సమంగా లేదు.

ఇంతంత లోతు గోతులు. చిన్న చిన్న మట్టి దిబ్బలు. గోతుల నిండా వర్షం నీరు.

ఇక్కడిదాకానయినా వచ్చాం చాలు. విశాఖపట్టణంలో రాత్రి వర్షంలోనే బయలుదేరాం మా ప్రెస్ రిపోర్టరమంతా. నర్సీపట్టణం ఎలాగో చేరాం. అప్పటికీ వర్షం వెలిసింది.

అక్కడ నుంచి పదహారు కిలోమీటర్లు దాటి ఈ వస్త్రశెట్టిపాలెం రావడానికి గంటన్నర వట్టింది. మూడు రోజుల నుంచి తెరిపిలేకుండా కుమ్మరిస్తోంది.

వెనుక డోర్ తీసి ముందుగా నేనే కింద అడుగుపెట్టాను. అడుసులా వుంది ఎర్రమట్టి. చెవ్వులతో నహా సాదాలను కమ్మేసింది చల్లగా.

“అదేననుకుంటూ రంగురాళ్ళ స్టాట్!”

అంతా ఆటే చూస్తున్నాం. అయినా మూలో ఎవరో గొంతులో ఉద్వేగాన్ని అణచుకుంటూ అన్నారు.

వంద గజాల దూరంలో ఎత్తయిన మట్టిదిబ్బల మీద నిలబడి వున్నారు కొందరు. ఇంకొందరు అటు ఇటు హడావిడిగా తిరుగుతున్నారు. నాలుగో, అయిదో జేప్లు, నాలుగు అంబులెన్స్లు అక్కడ వున్నాయి. వర్షం వెలిసి చాలాసేపే అయినా

29-12-95 ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య నామక

కొందరు లాంగ్ కోట్లు, టోపీలతోనే వున్నారు ఇంకా. బహుశా రాతంతా అక్కడే జాగరం చేసి వుండొచ్చు. ఈ వంద గజాల దూరం కూడా నిర్మానుష్యంగానే వుంది. పోలీసులు ఎవరినీ అనుమతించడంలేదు. భారీ బందోబస్తు పెట్టారు.

ఇవతల కనుచూపు మేర అంతా జీడిమామిడి తోటలు. ఆ తోటల్లోనే పది గావులు పడి వున్నారు. వందలు కాదు, వేలాది మంది! చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలు మొత్తం తరలివచ్చినట్టున్నాయి. ముసలి, ముతకా, ఆడ, మగా- తేడా లేకుండా అందరి ముఖాలలోను దిగులు. ఏ క్షణంలో ఏ మాట వినవలసివస్తుందోనని భయం. తలబాదుకుంటూ ఏడ్చేవారు కొందరు, రోమ్ములు బాదుకుంటూ రోదించే మరికొందరు. అందరి దృష్టి వంద గజాల అవతల జరుగుతున్న ఆ హడావుడి వైపే. అక్కడే....

నిన్న సాయంత్రం మట్టిపెళ్ళలు విరిగిపడి రంగురాళ్ళు తవ్వుతున్న వాళ్ళు చిక్క కుపోయారు.

సందేహం లేదు. ఎవరూ బతికి బయటపడరు. నిన్న సాయంత్రం వర్షంలో జరిగింది ప్రమాదం. ఎన్ని శవాలను లెక్క పెట్టవలసివస్తుందోనన్నదే అక్కడవున్న వాళ్ళ దిగులు, ఉత్కంఠ.

ఎలా కనిపెట్టాడో ఆర్డీవో గబగబా మా కారు దగ్గరకు వచ్చి విష్ చేశాడు. వెంటనే అతని వెంట స్టాట్ కు బయలుదేరాం.

"గంట క్రితమే సార్ తవ్వడం మొదలుపెట్టింది. పని సాగడంలేదు. నీళ్ళే పెద్ద తలనొప్పిగా వున్నాయి. ఓషిసి వాళ్ళ స్లాక్లెయిన్ రప్పించాలనుకున్నాం. రోడ్డు బాలేదు. జనాన్ని అదుపు పెట్టడం ఇంకో సమస్య" ఆయన చెప్తుకుపోతుంటే మేమంతా ఆసక్తిగా వింటున్నాం.

ఎం.ఎల్.ఎ., జిల్లా మంత్రి, ఇన్‌ఛార్జి మంత్రి, కలెక్టర్, ఎస్.పి., డి.ఎస్.పి. లాంటి పెద్ద తలకాయలన్నీ అప్పటికే 'హుటాహుటిన' చేరిపోయినట్టుంది. అక్కడ కూడా ఫార్మాలిటీస్. అంతా విష్ చేశారు.

ఆ దిబ్బల మధ్య అప్పటికే వంద మంది దాకా తవ్వే పనిలో నిమగ్నమై వున్నారు. 'శవాల వెలికితీత' పని యుద్ధస్థాతివదికపై జరిగిపోతోంది. నే.ఎం. ఆర్డర్స్.

"సంవదరావుగారూ! ఇవాల్ని పేవర్లో మీరిచ్చినంత డెత్ బోల్ వుండదు. పరిస్థితి అంచనా వేసే చెబుతున్నా!" జిల్లా మంత్రి ఇబ్బందిగా ముఖం పెట్టి అన్నాడు.

"ఫస్ట్ ఇన్‌ఫర్మేషన్ అలాగే వచ్చింది. మీవాళ్ళు, మేము అదే నమ్మాం. అంత డెత్ బోల్ లేకపోతే సంతోషమే" అన్నారు సంవదరావుగారు. ఆయనే మా అందరికంటే సీనియర్. ఒక ఇంగ్లీషు డైలీ విశాఖ న్యూస్ బ్యూరో చీఫ్.

ఎవరో మరి. అక్కడే ఒక తెలుగు పేవరు చదువుతున్నారు. ఈ వార్తని పెద్ద డిస్ పేతో ఫస్ట్ పేజీలో ఇచ్చారు. అన్ని పేవర్లూ అలాగే వచ్చాయి.

"మట్టి పెళ్ళలు విరిగిపడి

70 మంది సజీవ సమాధి?

రంగురాళ్ళ వేటి ప్రాణాలు తీసింది."

వార్త మధ్యలో ఫైల్ ఫోటో కూడా పెట్టారు.

అంతా రైతు కూలీలు. రెక్కాడితేకాని డొక్కాడని వాళ్ళు. వాస్తవానికి కొన్ని మాసాల నుంచి విశాఖ జిల్లాలో రంగురాళ్ళ తవ్వకం ఒక మహమ్మారి తయారయింది. "రాయేమైనా దొరికినాడా?" అన్న మాట వలకరించేయిపోయింది. రంగురాళ్ళ వెలుగులో కాకులు దూరని కారడవుల వంటి వల్లెలు కూడా బుల్లిబుల్లి బస్తీలలా తయారయ్యాయి. పేవర్లలో మారుమోగిపోయాయి. ఆ గ్రామాలలో కుటుంబాలకు కుటుంబాలే తవ్వే పనికి అంకితమైపోయాయి. నేరేడు వండు రంగులో మెరిసే రాళ్ళు కొన్ని. చిలకాకువేచ్చగా నన్నని పసుపు చారలతో మెరిసిపోయేవి ఇంకొన్ని. నల్లవాటి పేరు మూస్. రెండో రకం పేరు కేట్స్. కేట్స్ ఇస్తే చేతికి ఎంత వస్తే అంత ఇచ్చేవారు రంగురాళ్ళ వరాబులు. మూస్ కి విలువ తక్కువ. కేట్స్ దొరికితే వండుగ. ఒకడు ఐదొందలంటే మరొకడు ఏదొందలు తీసుకోవచ్చుంటాడు. సామ్ము పెరిగింది. రాళ్ళ వేటా పెరిగింది. దళారులు వచ్చి వారిపోయారు. మోసాలు పెరిగాయి. ఆశ, ఆరాటం ముదిరాయి. కొట్లాటల జరిగాయి. తలలు పగిలాయి. స్థానిక నాయకులు రంగంలో దూకారు. బడ నేతలు చొరబడ్డారు. మంత్రులు మోజావడ్డారు. ఎం.ఎల్.ఎ.లు వేలుపెట్టారు. అసెంబ్లీలో ప్రశ్నలు కురిశాయి. సర్కారువారు, శాస్త్రవేత్తలు అవి ఎందుకు కొరగా

గులకరాళ్ళని కొట్టేశారు. కాని తవ్వకం మన్యాన్ని ముంచెత్తుతోంది. వ్యాపారం కోట్లకు చేరిపోయింది.

రెండు గంటలు గడిచాయి. పని మందకొడిగా సాగుతోంది. దాదాపు వంద మీటర్ల కైవారంలో 20 అడుగుల లోతుకి తవ్వ చూడాలి - శవాల కోసం

ఇకపై రాళ్ళ తవ్వకం నిషేధిస్తారట. అరెస్టుచేసిన వాళ్ళ దగ్గర దొరికినవేకాదు, శవాల దగ్గర దొరికినవి కూడా ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంటుందట. అసలు ప్రమాదం నుంచి ఎక్కువమంది తప్పించుకుపోయారని అంటున్నారు. అయితే, దొరికితే ఏం చిక్కలోస్తాయోనని ఇళ్ళకు కూడా పోకుండా తప్పించుకుతిరుగుతున్నారు చెబుతున్నారు. ఇంతకీ ప్రమాదం ఎలా జరిగిందో ఇంతవరకు స్పష్టమైన శ్రమాచారం మాత్రం లేదు. చెప్పడానికి ఎవ్వరూ ముందుకు రావడంలేదన్నదే అధికారుల వాదన. ఆ చెట్ల కింద పడిగావులు కాస్తున్నవారి ఆశ కూడ అదే. తమ వాళ్ళవరూ ఆ మట్టిపెళ్ళల కింద వుండరు. ఎక్కడో క్షేమంగానే వున్నారు. దీనికి హేతువేం లేదు. కేవలం ఆశ.

"శ్రీనివాసూ! అలా వెళ్ళి ఎవరినయినా కలిసొద్దాం నడు. క్లియర్ పిక్చరయినా తెలుస్తుంది. సాగర్ అప్పడే వెళ్ళిపోయాడు" నాతో నెమ్మదిగా అన్నాడు రఘు. మేం ముగ్గురూ మూడు తెలుగు పేవర్ల స్టాఫ్ రిపోర్టరం. మేం కదలడం గమనించి మా ఫో.గ్రాఫర్ సుబ్బు కూడా బయలుదేరాడు.

జనం ఏవేవో చెప్తుంటున్నారు. ఎలా జరిగిందో చెప్పడానికి ఎవరూ ముందుకు చేటట్టు లేరు.

ఎవరినడిగినా - "మాకేటీ తెల్లు బావూ! మమ్మల్ని ఒగ్గీయిండి" అన్నమాటే.

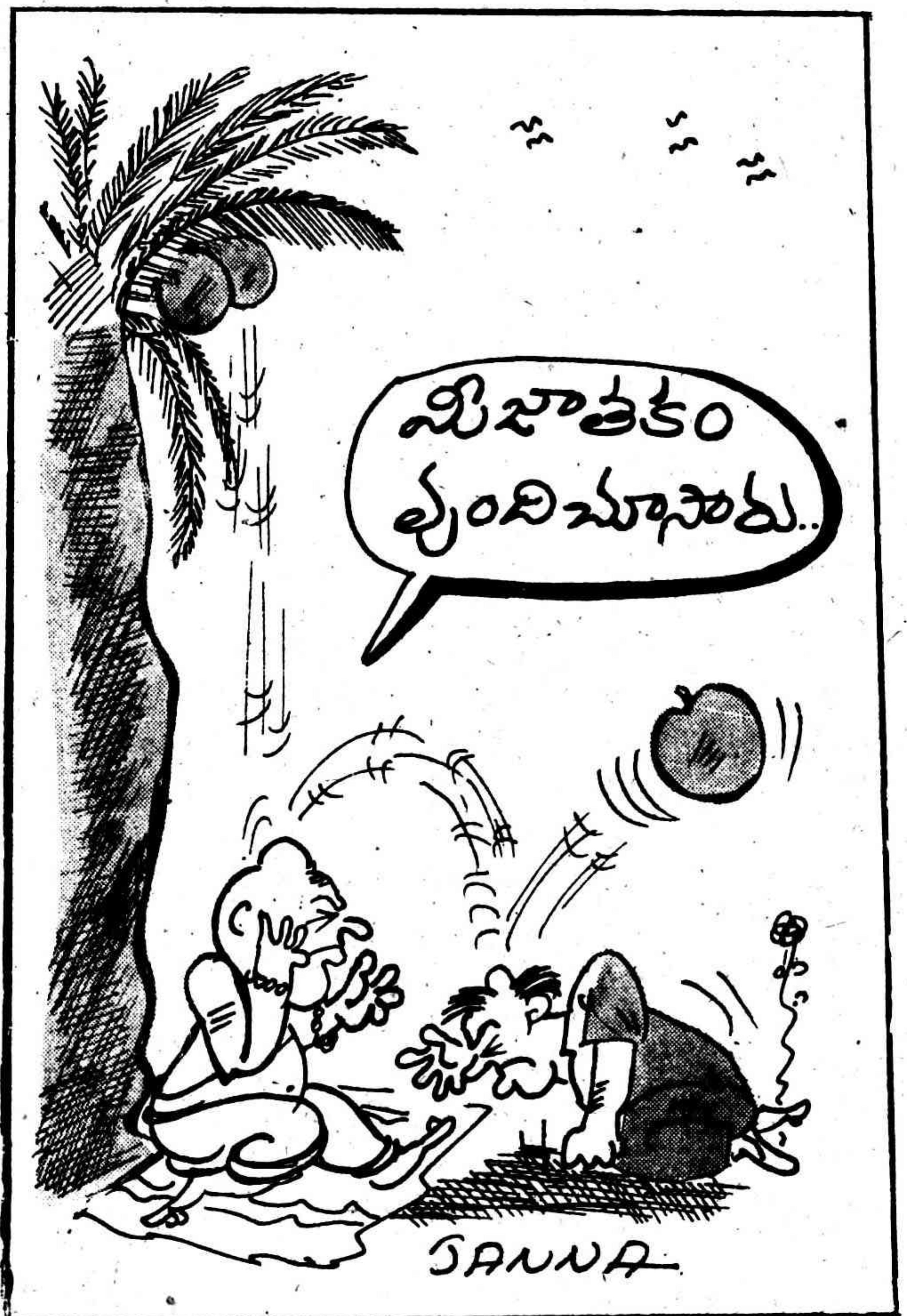
ఇంతలో ఓ జీడిచెట్టు కింద రఘు చెయ్యూవుతూ కనిపించాడు. మొత్తానికి ఎవరినో పట్టాడు గబగబా అక్కడ కెళ్ళాను.

అతడితో చనువు పెంచుకోడానికి, కాస్త ధైర్యంగా వుండడానికి భుజం మీద చెయ్యేసి ఇంకొంచెం అవతలకి తీసుకెడుతూ సంభాషణ మొదలు పెట్టాడు రఘు.

"నీ పేరేమిటి?"

"మజ్జి బుల్లెబ్బాయంటారు బావూ?"

సిగరెట్ పెట్టి తీశాడు రఘు.

**'బైల్' రష్యా అంటే
వైట్ రష్యా!**

మాజీ సోవియట్ యూనియన్ లో కీలక స్థానం వహించిన 'బైల్' రష్యా రిపబ్లిక్ లో బైల్ కు అర్థం మీకు తెలుసా? బైల్ అంటే వైట్ (తెలుపు)! 1917లో రష్యన్ విప్లవం జరిగినప్పుడు కమ్యూనిస్టులతో తలపడిన బైల్ రష్యన్లను 'వైట్ ఆర్మీ'గా, సోషలిస్టులను 'రెడ్ ఆర్మీ'గా పిలిచేవారు.

శ్రీ...మా...
రెడ్ ఆర్మీ
వైట్ ఆర్మీ
బుల్ గా వున్నాడు,
మన రెడ్
టోపి జుమ్లం..!

"తాగుతావా?" అతడిని అడిగాడు.
"తాగుతాను బావా!"
"తీసుకో" ఇచ్చాడు రఘు.
గాలిలో తేమ, పుల్లలు వెలగడంలేదు. మరో పుల్లతీసి గీస్తుంటే అతడు అన్నాడు.
"సిగరెట్లు అయిదు రూపాయలైతేనే అమ్మేసినారు బావా!"
అగ్గిపుల్ల వెలిగింది. మూడు సిగరెట్లు వెలిగాయి.
"ఒక్క సిగరెట్ కాదు బావా! అన్నీ మండించేసినారు. మంచినీళ్లు కూడా అమ్మేసుకున్నారు. డ్రింకు నీసాలు, అన్నం పొట్లాలు అమ్మి తెగ డబ్బు చేయిస్తేరు ఈ వది రోజుల్లో" దమ్ములాగుతూ చెప్పాడు బుల్లెబ్బాయి.
"మీరు నొల్లుకున్నారు కదా!" అన్నాడు రఘు.
"అదీ నిజమే బావా! కాని, మాకంటా బోకర్ నా కొడుకులు తెగ తినిపేరు సామ్ము."
"ఇంతకీ ఎలా జరిగింది ప్రమాదం?" అడిగాను నేను.
"ఎలా జరిగిందంటే ఏటి సెబుతాను! అప్పుడు నేనక్కడ వున్న మాట నిజం. కాని ఈ మూడు రోజుల నుంచి జనం తక్కువే బావా! మొండి నా కొడుకులం ఇంత వార్షంలో కూడా క్యారీలో దిగబడిపోయాం. వారం కింద వున్నంత జనం వుంటే ఇంకేవైనా వుండా బావా! సంగతేంటంటే బావా! నిన్న సందేల కూడా వార్షం మొత్తేసినాది కదా! తొందరగా చీకటి పడిపోతున్నాది. పిట్టమాక్కులు ఎలిగించాలనుకుంటున్నాం. ఒక్కంటాగితే మా జట్టు పని తెమిలిపోయింది. ఇంకో జట్టు పనందుకుంటాది. వార్షం నీళ్ళు పక్కకి తోసేడం, తవ్వడం. అలా అందరం ఆటగా తప్పేసుకుంటున్నాం. అగ్ అప్పుడే దబేలుమన్నాది. మళ్ళీ చచ్చాడు. మా జట్టులో ఎవరికీ తోచినట్టు పిక్క బలం కొద్దీ పారొచ్చినాం. అసలే మనకెలుతురా! ఎప్పుడైతే బయటకు లాగాలనిగాని, అసలేటి జరిగిందో చూడాలనిగాని ఒక్కటూ అనుకోలేదు. అసలు మరి తిరిగి సూడేదు" చెప్పాడు బుల్లెబ్బాయి.
తరువాత ఒక్క క్షణమాగి చేతిలో సిగరెట్లు నిరక్షగా నేలమీద పడేశాడు బుల్లెబ్బాయి. గుండెలో బాధంతా వెళ్ళగక్కేశాడు.
"అన్నీ రోజుల నుంచి ఇన్నిచోట్ల జనం రాళ్ళు తప్పేసుకున్నారా?! ఏటి కాలేదు. ఇక్కడే ఈ గోరం జరిగిపోనాది. ఈల్ల కళ్ళే అనిపిస్తది. అరకులో అన్ని దినాలు తవ్వారు. మనుసులే తప్పేసుకున్నారు. చండిసుకున్నారు. బూదేవి ఆగ్రయించలేదు. పాడేరు కాడ లింగావుట్ కింద తెలుసుకదా బావా! రోజుకీ ఐదేలమంది రంగురాళ్ళ కోసమే కొండ మొత్తాన్ని నాకేసినారు. తురాయి గూడ, కొత్తూరు, దేవరావల్లి, బెట్టంగారే, జోగులూవుట్ ఇన్నిచోట్ల తవ్వారు. కొన్నిచోట్ల నేను కూడా తవ్వాను. ఎక్కడా జరిగలేదు ఇది.
నేవోటి సెబుతాను ఇంటారా బావా! రానాను మా నా కొడుకులకి ఆశ నావైపోనాది. మొలతాడు కట్టిన మొగోడు తొలికట్టిన అడవి అనేకాడు. బొడ్డాడని గుంటల చేత కూడా తప్పించేసినారు. ఎవరుబడితే ఆళ్ళు ఓ పలుగు పార తెచ్చడం, తవ్వడం. ఆ తవ్వకం ఎలాంటి తవ్వకంకంటాను తమరు. ఎలక్కన్నం చూశారు కదా! అలా ఎలిపోయింది తవ్వకం. వది ఏనుగులు చులాగ్గా ఎలిపోయేంత బెజ్జం. అక్కడితో ఆగనేడు. కొంత దవ్వక అలా తవ్వకం అక్కడ ఎవడో రూటు మార్చేసినాడు. సూస్తా వుండగానే కందకం మాదిరి తవ్వేసినారు - అడ్డంగా. అదిగో

అదే ముందేసినాది. కందకం అలా అలా చెరువు మాదిరి మారిపోయినాది. ఈ చెరువు తవ్వకం వుండగానే మునరూ మొదలయింది. నానిపోయింది నేల. చెరువు మీద ఆకాశంలా వున్న మన్ను ముద్దు కుండ పెంకులా చిట్టి, అందులో సరికిలవడిపోనాది"
అతడు చెప్పే తీరు మమ్మల్ని ఆశ్చర్యపరిచింది. భయమంటే తెలియని మన్యం మనిషి ఈ విషయాన్ని సాధారణంగా చెప్పాడు.
"మరి బుల్లెబ్బాయి! ఓ వద్దటి, పాదూ లేకుండా గోతుల్లో దిగడం ప్రమాదమని మీకెవరూ చెప్పలేదా?" అడిగాను నేను.
"సెప్పకేం బావా! ఒక మాట సెప్పమంతారా!? నాకు అరవై దాటిపోతున్నాయి. చాడు తినిపినట్టు ఇంటి వునాదుల్ని దొలిచి పారేస్తే నడికొప్ప కుప్పకూలిపోతదని నాకు సెప్పాలంటారా బావా! నా మనవల వయసులో వున్న గుంటలు అక్కడ తవ్వకున్నారు. చంటి గుంటలు కట్టే మట్టి గోవురాల కింద ప్రేణాల సంగతి వదిలేసి పాషాణాల కోసం దేవుళ్ళాడతన్నారు. ఒకక్క కుండపోత. "ఒరేయ్! ఈ వార్షం తగ్గనివ్వరా" అన్న ముక్క నేను అనలేకపోయాను. అనలేను బావా! గోచిపాత రాయుళ్ళ ముందు కాసులు గలగలలాడితే కంటికి మరోటి కనిపిస్తదా? డబ్బు ఇరజేమ్మేసినారు నా కొడుకులు. గోతుల్లో దింపేసినారు మమ్మల్ని. నిన్న సందేలదాకా డనం మూటలు వీవు మీదేసుకుని ఇక్కడే దేవుళ్ళాడారా రంగురాళ్ళ పావుకార్లు 'అమ్మో! దిగిపోనారు కూరోళ్ళు' అన్నారు. ఒక్క నా కొడుకూ మిగలేదు. తుపాకీ దెబ్బకి దొరక్కండా ఉడాయించేసినారు. ఇప్పుడు జరిగేదేట నుకున్నారు. పావుకార్లు దొడ్దేసినారు. దళారి నా కొడుకులు పత్తా వుండరు. కేసులు చావులు మాత్రం మాకు. లోతట్టులో నక్కలైటు అన్నల కోసం మావోళ్ళని కుళ్ళ బొడిసేసినట్టు ఇగ మమ్మల్ని పోలీసోళ్ళు నంజీసుకుంటారు. రంగురాళ్ళు పేరు సెప్పే నాలుగు రాళ్ళు ఎనకేసుకున్నోళ్ళు గుప్పెడుమంది కూడా లేరు బావా! రాళ్ళు పావుకార్లు ఎత్తుకెళ్లారు. డబ్బు దళార్లు నొల్లుకున్నారు. మాకేటి మిగిలింది? పోలీసోడి ముద్దైనక తిరగడం ఒకటి బావా!"
ఎక్కడి నింవో ఒక మైక్రోఫోన్ తెచ్చారు. ఏవేవో హెచ్చరికలు చేస్తున్నారు. బుల్లెబ్బాయి తెగించినట్టు ఎన్నో సంగతులు పాతవి కొత్తవి చెప్పకుపోతున్నాడు. ఒక్కసారి కలకలం.
కొంతమంది పోలీసులని లెక్క చేయకుండా ఆ స్టాట్ వైపు వరుగు తీస్తున్నారు. పోలీసులు, రెవిన్యూ అధికారులు సహనంతో మైక్లో విజ్ఞప్తులు చేస్తున్నారు. బుల్లెబ్బాయి 'దర్జాం బాబూ!' అనేసి ఎటో వెళ్ళిపోయాడు. మేం ముగ్గురం స్టాట్ వైపు నడిచాం.
తవ్వకం ప్రదేశానికి కాస్త అవతల కొంచెం పొడిగా వున్నచోట శవాలను తెచ్చి పడుకోబెడుతున్నారు. తలగుడ్డలు, పోలిథిన్ కవర్లు, క్యారియర్లు, చెప్టలు కూడా మరోపక్కగా పెడుతున్నారు. వాటిని బట్టి శవాలను గుర్తిస్తారు.
రెండు శవాలను తెచ్చి ముందుగా పడుకోబెట్టి బకెట్లతో నీళ్ళుకొట్టారు. ఒక వ్యక్తి నలభై ఏళ్ళంటాయి. రెండో శవం ఒక యువకుడిది. పదిహేను మించవు. మొదటి శవం వంటి మీద గుడ్డ బనియన్ వుంది. పొట్టమీద వుండవలసిన జేబు బరువుగా పక్కటిముకలపైన వేలాడుతోంది. అన్నీ రంగురాళ్ళే! మరో రెండు శవాలు బయటపడ్డాయి. మరో శవాన్ని తెచ్చి పడుకోపెట్టారు. బోజనం

29-12-95 ఆంధ్రప్రదేశ్ సచివ్రాజ్యం